

ศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผล
ในการทำงานด้านปกครอง การบริหารจัดการและพัฒนาชุมชน
ในเขตพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ *

The Potential of Local Leaders to Increase Efficiency in
Community Domination, Management, and Development
in the Area of Mae Taeng District, Chiang Mai Province

สงบ สุรินทร์ และ ธรรมพร ตันตรา

Sangson Surin and Thammaporn Tantra

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

School of Administrative Studies, Maejo University

Corresponding Author, Email: mju6405405026@ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพเชิงพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมการทำงานด้านการปกครองการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชนและเพื่อศึกษารูปแบบความสำเร็จเชิงการพัฒนาที่เกิดจากผลเชิงพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมการปกครองการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 90 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่มีพฤติกรรมการแสดงออกทางด้านสังคมค่อนข้างดีโดยผ่านพฤติกรรมทางด้านการคิดการแสดงออกทางกิจกรรมอย่างต่อเนื่องการทำงานด้านการปกครอง การบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ภายใต้การมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และการมีศักยภาพของผู้ผู้นำท้องถิ่น ทางด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม การปกครอง การบริหารจัดการและการพัฒนา

* ได้รับบทความ: 22 มกราคม 2567; แก้ไขบทความ: 9 สิงหาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 14 สิงหาคม 2567

ชุมชนโดยผู้นำท้องถิ่นที่บางคนบางกลุ่มมีการนำเอาเทคนิค เครื่องมือกลยุทธ์เชิงการบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้กับการทำงานร่วมกับการประสานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงการพัฒนาและผลการศึกษาด้านรูปธรรมความสำเร็จ พบว่า ผลของการทำงานที่เต็มศักยภาพและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของผู้นำท้องถิ่น นำไปสู่รูปธรรมความสำเร็จทางด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการมีรูปธรรมความสำเร็จทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน ด้านสาธารณสุขชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ชุมชนทำให้เกิดบุคคลต้นแบบ กลุ่มองค์กรชุมชนต้นแบบ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบและหมู่บ้านตำบลต้นแบบ ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้บุคคล กลุ่มชุมชน หน่วยงาน สถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกชุมชน

คำสำคัญ: พัฒนาศักยภาพ; ผู้นำท้องถิ่น; ประสิทธิภาพประสิทธิผล

Abstract

This article had two objectives including 1) to study the behavioral potential of social expression, work of domination, community management and development and 2) to investigate the developmental success model that results from social expression and behavior, domination, management, and development. This article was qualitative research, and there were 90 key informants.

Research results found that local leaders in Mae Taeng District, Chiang Mai Province had quite good social expression behavior through thinking behavior. Besides, expression of manners such as domination, management, and community development with efficiency and effectiveness using the knowledge, ability, experience, and potential of local leaders related to social coexistence, domination, community management and development. Some local leaders had adopted the technique, tool, management strategy, and information technology

applied to work, coordinate, and create development cooperation networks. In addition, research results on concrete success found that the results of working at full potential still the effects were efficiency and effectiveness of local leaders led to concrete success dominance and maintaining peace which make people safe in life and property. Moreover, the concrete success in developing the community's grassroots economy, community public health, natural resources and environment, and social aspects created role models, community organization group models, community enterprise group models, and subdistrict and village models that be able to a source of learning for individuals, groups, communities, organizations, and educational institutions both inside and outside the community.

Keywords: develop potential; local leaders; efficiency and effectiveness

1. บทนำ

แนวทางการพัฒนาประเทศแบบสมดุลโดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบบูรณาการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทอำนาจหน้าที่ด้านการพัฒนาประเทศโดยตรงและภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาในทุกระดับทั้งในระดับประเทศและในระดับท้องถิ่น ซึ่งจากแนวทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่ผ่านมามีภาคส่วนที่เป็นหน่วยงานภาครัฐจะเป็นภาคส่วนที่นำนโยบายของทางรัฐไปสู่การปฏิบัติภายใต้บทบาทอำนาจหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายที่ได้กำหนดไว้เป็นกรอบในการทำงานอย่างเคร่งครัดพร้อมทั้งงบประมาณที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ ดำเนินงานดำเนินกิจกรรมโครงการผ่านหน่วยงาน กลุ่มองค์กร และบุคลากร ภายใต้การกำกับดูแลตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่เป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศที่มีแนวคิดทางด้านการบริหารการพัฒนาและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นฐานคิดสำคัญของการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, น. 24)

สำหรับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านและตำบลนั้นมีหลายภาคส่วนที่สำคัญที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน กลุ่มองค์กรชุมชน สถาบันทางศาสนา สถาบันทางการศึกษา ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้นำท้องถิ่นและภาคส่วนที่ถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านและตำบลเป็นอย่างมากคือ ผู้นำท้องถิ่น ที่ประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และหมายรวมถึงคณะกรรมการหมู่บ้าน เพราะผู้นำท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการดำเนินดำรงวิถีชีวิตของประชาชนในระดับหมู่บ้านและตำบล เป็นอย่างดีทั้งในมิติด้านความใกล้ชิดความผูกพันกับประชาชนในฐานะผู้นำชุมชน ความไว้วางใจ เชื่อใจ ความคาดหวัง การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การช่วยเหลือเกื้อกูล การดูแลความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการพัฒนาหมู่บ้านตำบล รวมทั้งการให้การดูแลช่วยเหลือด้านกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับประชาชนในท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านตำบล อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยอาศัยบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายของผู้นำท้องถิ่นที่มอบหมายให้ในฐานะผู้แทนส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในฐานะเป็นกลไกของรัฐ ผู้นำท้องถิ่นยังต้องทำงานตามบทบาทหน้าที่ในการประสานงานและทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล รวมถึงการรับผิดชอบงานที่กระทรวงมหาดไทยมอบหมายตลอดจนรับผิดชอบงานที่กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ มอบหมายให้ (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2560, น. 25)

ผู้นำท้องถิ่นในตำแหน่ง เมื่อพิจารณาตามบทบาทอำนาจหน้าที่คล้ายกับผู้บริหารหน่วยงานองค์กรคือ เป็นผู้บริหารจัดการตำบลหมู่บ้านให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติและมีความเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นในความเป็นผู้นำหรือผู้จัดการชุมชนท้องถิ่นนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจำเป็นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเชิงการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน รวมทั้งต้องเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพการแสดงออกอย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นผู้นำท้องถิ่น ที่มีภาวะผู้นำในเชิงสถานการณ์ เป็นผู้นำที่มีอำนาจบารมี มีประสบการณ์ด้านการเมืองการปกครอง มีความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เพราะลักษณะการทำงานกับชุมชนมีความหลากหลายด้าน ประชาชนที่มีความคิดที่แตกต่างฐานะ ความเป็นอยู่ ระดับการศึกษา การนับถือศาสนา ความเชื่อ ค่านิยมทัศนคติจากรูปแบบของความหลากหลายทั้งด้านความต่างของคนในชุมชนจำเป็นจะต้องมีผู้นำ

ท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นสูงในการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชน โดยการทำงานนั้นต้องทำอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ (ศุภิสรา ธารประเสริฐ, 2563, น. 20)

ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล มีทุกหมู่บ้านตำบลเช่นเดียวกับหมู่บ้านตำบลอื่น ๆ ในประเทศไทย จึงสนใจที่จะนำการศึกษาวิจัยเพื่อนำเอาผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ต่อเติมเสริมแต่งเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับผู้นำท้องถิ่นกลุ่มกับผู้นำในภาคส่วนอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งตัวบุคคล กลุ่มบุคคล และ หมู่บ้านตำบลในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และชุมชนหน่วยงาน องค์กร ในอำเภอ จังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพเชิงพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมการทำงานด้านการปกครอง การบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชน
2. เพื่อศึกษารูปแบบความสำเร็จเชิงการพัฒนาที่เกิดจากผลเชิงพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมการปกครองการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 90 คน ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 50 คน ผู้แทนผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 10 คน ผู้แทนกลุ่มองค์กรชุมชน 10 คน ผู้แทนภาคประชาชน 12 คน ผู้แทนภาคราชการ 2 คน ผู้แทนด้านศาสนา (พระสงฆ์) 2 รูป ผู้แทนสถาบันการศึกษา 2 คน และผู้แทนภาควิชาการผู้เชี่ยวชาญ 2 คน โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวน 60 คน การสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 30 คน และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปที่เป็นผลการวิจัยโดยทำการตรวจสอบทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิว่าคำตอบที่ได้รับมามีความสอดคล้องและครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเหมือนความแตกต่างของคำตอบ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ทำการตีความหมายสร้างข้อสรุปในลักษณะอุปนัย (Inductive Method) จากนั้นนำเสนอข้อสรุปที่เป็นผลการวิจัยที่สมบูรณ์ในรูปแบบพรรณนา (Descriptive)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ศักยภาพเชิงพฤติกรรม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพเชิงพฤติกรรมการแสดงออกของผู้นำท้องที่ในทุกบทบาทตำแหน่งหน้าที่ตามการศึกษาวิจัยที่พบว่า ผู้นำท้องที่ในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ศักยภาพการพัฒนา ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ได้ร่วมงานและเห็นผลงานการทำงานของผู้นำท้องที่ใน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อยมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผู้นำท้องที่ส่วนใหญ่มีศักยภาพเชิงการพัฒนา ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่บทบาทหน้าที่โดยตรงของผู้นำท้องที่ที่คนส่วนใหญ่มักจะมองเห็นว่าผู้นำท้องที่มีบทบาทหน้าที่ด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านตำบล บทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนาเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องที่ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลและเทศบาลเมือง แต่ก็ยังปรากฏว่ามีผู้นำท้องที่หลายคนหลายกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถมีเครือข่ายความร่วมมือใช้ศักยภาพด้านการประสานขอความช่วยเหลือร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานองค์กรภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา รวมถึงการจัดหางบประมาณด้วยวิธีการต่าง ๆ ร่วมกับประชาชนมาใช้ในการทำกิจกรรมโครงการการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม แต่ก็ยังมีประชาชนบางกลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้นำท้องที่ เช่น เห็นว่าผู้นำท้องที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีความสามารถด้านการพัฒนา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในหลาย ๆ ด้านเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ประกอบกับการที่ผู้นำท้องที่ไม่มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาเหมือนผู้นำท้องถิ่น

1.2 ศักยภาพด้านผู้นำที่มีภาวะผู้นำ พบว่าผู้นำท้องที่ในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในการรับรู้และเข้าใจของประชาชน เชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อยโดยส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า ผู้นำท้องที่ที่มีความเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ของการนำได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมด้านการทำงาน การสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ รวมถึงการมีพฤติกรรมแสดงออกต่อสังคมในเชิงบวก โดยที่ประชาชนจะพิจารณาการมีภาวะผู้นำจากรูปธรรมการทำงานเพื่อประชาชนเพื่อสังคมชุมชนด้วย

ความมุ่งมั่นเสียสละมีความอดทนอดกลั้น สำหรับผู้นำท้องถิ่นบางคนที่ยังไม่มีภาวะผู้นำมากเพียงพอเพราะเป็นผู้นำรุ่นใหม่เพิ่งเข้ามาหรือได้รับโอกาสจากประชาชนได้ไม่นาน ก็พยายามที่จะสร้างผลงานสร้างคุณงามความดีสร้างบารมีสร้างการยอมรับให้กับตนเอง ความพยายามในการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

1.3 ศักยภาพด้านการปกครอง จากการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย พบว่า ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในทุกภาคส่วนมีศักยภาพทางด้านการปกครอง ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงหรือหน้าที่หลักที่ผู้นำท้องถิ่นต้องตระหนักให้มีความสำคัญ และต้องทำอย่างมุ่งมั่นตั้งใจและเสียสละ เพื่อให้หมู่บ้านตำบลมีความสงบสุขร่มเย็น ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร่วมกับการทำงานด้านการพัฒนาหมู่บ้านตำบล ให้มีความเข้มแข็งมีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งการทำงานตามบทบาทหน้าที่นั้น ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้นำที่มีความรู้มีประสบการณ์ด้านการปกครอง เพราะเป็นผู้นำท้องถิ่นที่มายาวนานได้รับการอบรมมาอย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้นำท้องถิ่นรุ่นใหม่ก็สามารถเรียนรู้และพัฒนา ศักยภาพด้านการปกครองจากหน่วยงาน จากผู้นำรุ่นพี่ และมีการพัฒนาศักยภาพด้านการเมือง การปกครอง จากการศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในลักษณะของการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.4 ศักยภาพการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ จากการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย พบว่า ผู้นำท้องถิ่นในทุกบทบาทหน้าที่มีการนำเอาแนวคิดหลักการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการทำงานด้านการปกครอง การพัฒนาหมู่บ้านชุมชนแต่ก็ยังมีไม่มากเพียงพอ จำเป็นต้องให้ผู้นำท้องถิ่นที่มีการเพิ่ม ศักยภาพการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและหมู่บ้านตำบล ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้นำชุมชนยุคใหม่จะต้องมีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการทำงานด้านการปกครองและการบริหารจัดการพัฒนาชุมชน

1.5 ศักยภาพด้านการประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จากการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีศักยภาพด้านการประสานงานและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้ดีในระดับหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการประสานงานและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ เป็นลักษณะของการสร้างเครือข่ายในรูปแบบบุคคล กลุ่มบุคคล โดยมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการสื่อสารเข้ามาเป็นเครื่องมือทางการติดต่อสื่อสารประสานงานประสานความร่วมมือระหว่างกัน แต่การ

สร้างเครือข่ายแบบเป็นทางการ ในลักษณะของการรวมตัวกันเป็นสมาชิกที่มีโครงสร้างมีกฎระเบียบแบบแผนอย่างเป็นทางการยังคงมีน้อยไม่มากเพียงพอที่จะกลายเป็นพลังที่สร้างการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องมีการสร้างและเพิ่มศักยภาพกันต่อไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลด้านด้านการปฏิบัติงานด้านการปกครอง พัฒนาสังคมชุมชนต่อไป

1.6 ศักยภาพด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จากการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อยพบว่า ผู้นำท้องที่ในหลายบทบาทตำแหน่งหน้าที่ในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งกลุ่มผู้นำท้องที่ที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร และสามารถนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับการทำงานด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านตำบล การทำกิจกรรมโครงการด้านสังคมและการพัฒนาชุมชนในภาพรวม ตลอดจนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บสืบค้นข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้นำรุ่นใหม่ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่ามีผู้นำอีกจำนวนมากที่ยังขาดแคลนองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจัง

2. ด้านรูปธรรมความสำเร็จ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปธรรมความสำเร็จด้านต่าง ๆ ที่ผู้นำท้องที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการปฏิบัติการให้เกิดการพัฒนาจนประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ซึ่งได้เชียงใหม่ จากทั้งการสัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย ประกอบด้วย

2.1 รูปธรรมความสำเร็จด้านการปกครองที่ผู้นำท้องที่ได้ร่วมกันทำและร่วมกันกับภาคส่วนอื่นๆทำจนทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินชุมชนมีความสงบสุขด้วยการทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

2.2 รูปธรรมความสำเร็จด้านพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนให้มีความเข้มแข็งผ่านการพัฒนากลุ่มอาชีพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทางด้านการเกษตรผลิตผลิตภัณฑ์การแปรรูปหัตถกรรมและการบริการจนทำให้เกิดการจ้างงานประกอบกับการค้าขายและการท่องเที่ยวทำให้ประชาชนบางคนบางกลุ่มมีงานมีอาชีพมีรายได้นำไปสู่การทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็งทางด้านด้านเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนเกิดการหมุนเวียน

2.3 รูปธรรมความสำเร็จด้านสาธารณสุข ยังเป็นสิ่งที่ผู้นำท้องที่ที่ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล ร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยตรงโดยอ้อมได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นการวางแผนบริหารจัดการ การปฏิบัติการ เพื่อเกิดการพัฒนาด้านสาธารณสุขของชุมชนในเชิงรุกจนทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้เข้าใจ ตระหนักในการดูแลสุขภาพมากกว่าการรักษา การป้องกันดูแลควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ กิจกรรมโครงการและการยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และโรคระบาดอื่นอย่างได้ผลเป็นลูกกระทำ

2.4 รูปธรรมความสำเร็จทางด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวกับการป้องกันดูแลรักษาป่าในเขตรับผิดชอบร่วมกันกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงจนนำมาสู่การให้อำเภอแม่แตงมีสภาพของดินน้ำป่าอากาศค่อนข้างอุดมสมบูรณ์เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะอื่นมากมายจากการที่ผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนอื่นๆ ได้ร่วมกันควบคุมดูแลปกป้องรักษาและพัฒนาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้เป็นอย่างดีมีรูปธรรมด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ ทำให้พื้นที่ในชุมชนอุดมสมบูรณ์ประชาชนในถิ่นเดิมยังสามารถทำการเกษตรได้เหมือนเดิมผสมกลมกลืนกับการจัดการพื้นที่ในชุมชนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยกลุ่มคนรุ่นใหม่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของชุมชนมีการขับเคลื่อนเป็นประโยชน์กับประชาชนและชุมชน

2.5 รูปธรรมความสำเร็จด้านสังคมจากรูปธรรมความสำเร็จทางด้านต่าง ๆ ที่ผู้นำท้องที่ในอำเภอแม่แตงในทุกบทบาทตำแหน่งร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ได้ร่วมสร้างขึ้นทำให้สังคมภายในหมู่บ้านตำบลและอำเภอแม่แตงโดยรวมมีสภาพสังคมที่ดีมีส่วนผสมของการเป็นสังคมชนบทและสังคมเมืองที่อยู่กันอย่างสงบสุขเป็นสังคมที่พึงพิงอาศัยกันเป็นสังคมที่ยังให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญต่อการมีความรักความสามัคคีต่อกันให้ความสำคัญไว้นับถือเชื่อใจผู้นำชุมชนชุมชนความขัดแย้งขั้นรุนแรงยังไม่ปรากฏคดีความเกี่ยวกับการลักเล็กขโมยน้อยรวมถึงปัญหาของอาชญากรรมมีค่อนข้างน้อยประชาชนพอใจในการทำงานด้านการปกครองการรักษาความสงบเรียบร้อยรวมถึงการพัฒนาของผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนอื่นๆ ที่ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจเสียสละทุ่มเททำงานให้กับประชาชนและหมู่บ้านตำบลและอำเภอจนทำให้สังคมในอำเภอแม่แตงเป็นสังคมน่าอยู่

2.6 ความสำเร็จที่เกี่ยวกับบุคคลต้นแบบ กลุ่มองค์กรชุมชน ต้นแบบวิสาหกิจชุมชน ต้นแบบและหมู่บ้านตำบลต้นแบบ ทางด้านต่างๆก็มีปรากฏให้เห็นในเชิงประจักษ์ด้วยผลของผู้นำท้องถิ่นที่ทำงานได้อย่างเต็มความสามารถและดำเนินกิจกรรมโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลจนสร้างรูปธรรมความสำเร็จสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับประชาชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ศักยภาพเชิงพฤติกรรมผู้นำท้องถิ่น

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ในองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกของผู้นำท้องถิ่นในการสะท้อนศักยภาพด้านการทำงาน การปกครอง การบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชน สามารถอภิปรายผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ทางด้านพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบลได้ว่า ในฐานะผู้นำชุมชนที่ประชาชนไว้วางใจคัดเลือกคัดสรรให้เข้ามาเป็นผู้นำท้องถิ่นที่ตามความคาดหวังการมีบุคลิกภาพทางด้านร่างกายดูดีมีความสง่างาม การพูดจามีหลักการ การแต่งกายถูกกาลเทศะ เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการสร้างความประทับใจและความน่าเชื่อถือต่อผู้พบเห็น ซึ่งสามารถนำไปสู่การเป็นประตูสู่ความสำเร็จในการทำงาน ประกอบกับการที่ผู้นำมีศักยภาพทางด้านการคิดแบบสร้างสรรค์ การคิดเชิงนวัตกรรมยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามผลการวิจัย และผู้นำท้องถิ่นในยุคปัจจุบันรวมถึงผู้นำในทุกภาคส่วนจำเป็นต้องมีการสร้างคุณค่าให้กับตนเองในเชิงพฤติกรรม การแสดงออกต่อสังคมร่วมกับการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดที่เป็นระบบคิด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีต่อตนเอง สังคม และชุมชน นั่นคือผู้นำยุคใหม่ที่เท่าทันกับทุกสถานการณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องตรงตามหลักคิดแนวคิดทฤษฎีเชิงพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่มีสาระสำคัญว่า บุคลิกภาพคือแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่าเป็นลักษณะของบุคคลอันประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างจากบุคคลโดยทั่วไปแม้จะเกี่ยวข้องเป็นวงศ์ตระกูลเดียวกันหรือจะอยู่ในหมู่คณะเดียวกัน การปฏิบัติของบุคคลเกิดขึ้นได้ในสองทางคือทางชาติกำเนิดและทางความประพฤตินี้จำเริญหรือเคยชิน (กุญชลี วรรณโร, 2563, น. 108) และความสำคัญของพฤติกรรมของบุคคลนั้นมักมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมมาทุกยุคทุกสมัย เพราะบุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งทางด้านส่วนตัวและด้านอาชีพการงาน ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพดีย่อมเป็นที่ชื่นชอบของคนโดยทั่วไป เมื่อมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมักเป็นไปด้วย

ความราบรื่น ส่งผลให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ เพราะมักจะได้รับความร่วมมือ และบุคลิกภาพทำให้เกิดการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงบุคลิกภาพทำให้มนุษย์ในสังคมมีความตระหนักในลักษณะของบุคคล ตลอดจนบุคลิกภาพก่อให้เกิดความหมายเชิงพฤติกรรมทำให้คนมีความคิดรวบยอด และประการสำคัญคือบุคลิกภาพมีส่วนสำคัญในการช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลบุคคลอื่นได้ตามสถานการณ์และง่ายขึ้น (เจริญ รุ่งแสงจันทร์, และ ประณต นันท์ยกุล, 2560, น. 240-241) ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นจึงมีความหลากหลายบุคลิกภาพ พฤติกรรมการแสดงออก

นอกจากผู้นำท้องถิ่นและผู้นำในภาคส่วนต่าง ๆ จำเป็นจะต้องมี บุคลิกภาพและพฤติกรรม การแสดงออกในหลาย ๆ ด้าน ผลการวิจัยยังทำให้ได้องค์ความรู้ทั้งในเชิงวิชาการหลักการและแนวทางการปฏิบัติและการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ และผู้วิจัยเห็นว่ามีสำคัญเป็นอย่างมากต่อการนำไปต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้นำท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาชุมชน ศักยภาพด้านการเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำ การเป็นผู้นำท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีศักยภาพทางด้านการเมืองการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อย การสร้างความสงบสุขให้กับประชาชนและชุมชน การเป็นผู้นำท้องถิ่นในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีศักยภาพด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ศักยภาพด้านการประสานงานการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ สิ่งสำคัญคือผู้นำท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมีศักยภาพด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร การวางแผนและการตัดสินใจ ซึ่งผลการวิจัยที่เกี่ยวกับศักยภาพของผู้นำและการพัฒนาศักยภาพของผู้นำนั้นสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วาสนา สามเมือง (2559, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่นที่การบริหารการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนาหมู่บ้านตำบลในอดีตและปัจจุบัน พร้อมกับศึกษาหาแนวทางการปรับตัวของกำนันผู้ใหญ่บ้านโดยพบว่าผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกับผู้นำท้องถิ่นที่ต้องมีการปรับตัวทางด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ปรับตัวด้านระบบวิธีคิด ภาวะผู้นำ การเรียนรู้ การบริหารจัดการเชิงสถานการณ์ การบริหารจัดการความขัดแย้ง และการปรับตัวด้านการบริหารจัดการจัดการการเปลี่ยนแปลง และผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุริยา สุภาเดช (2555, น. 65) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพัฒนาการของกำนันผู้ใหญ่บ้านในสถานะสถาบันทางการเมือง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ถึง 2553 ผลการวิจัยพบว่าผู้ใหญ่บ้านกำนันสามารถปรับตัวต่อ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดี ซึ่งเห็นได้จากการพัฒนาขีดความสามารถในการเข้าสู่ตำแหน่งหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านกำนันโดยส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ได้รับการศึกษาอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ผู้ใหญ่บ้านกำนันมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น มีการรวมตัวเป็นชมรมและสมาคมผู้ใหญ่บ้านกำนันมีการร่วมกันมากขึ้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านการปกครอง การบริหารจัดการ และการพัฒนาชุมชน โดยการเพิ่มองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาศักยภาพเชิงพฤติกรรมและการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ของผู้นำท้องที่ให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน นั้นจะเป็นประโยชน์ทั้งตัวบุคคลคือ ผู้นำท้องที่ประชาชน และชุมชน รวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในทุกระดับ และจากผลการที่ผู้นำท้องที่ในทุกภาคส่วนตามบทบาทหน้าที่มีการแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับมีการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ย่อมสามารถทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีรูปธรรมความสำเร็จด้านต่าง ๆ เป็นที่ปรากฏ

2. รูปธรรมความสำเร็จ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างรูปธรรมความสำเร็จของผู้นำท้องที่ในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้านเป็นประโยชน์ทั้งต่อชุมชนในอำเภอแม่แตงและชุมชนในอำเภออื่น ๆ รูปธรรมความสำเร็จบ่งบอกถึงฐานความรู้ในเรื่องของการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมทุกบริบท ภายใต้การบูรณาการความคิด บูรณาการกิจกรรม โครงการ บูรณาการบริหารจัดการและการปฏิบัติการ ประการสำคัญการบูรณาการความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายได้อย่างลงตัว ซึ่งฐานของความร่วมมือการบูรณาการและการประสานเครือข่ายความร่วมมือดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างศักยภาพชุมชนด้วยผู้นำที่เข้มแข็งที่มีเนื้อหาสาระที่สำคัญว่า ผู้นำชุมชนที่ดีควรมีทัศนคติต่อการพัฒนาชุมชนด้วยความถูกต้องโดยผู้นำชุมชนต่างมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้นำให้เกิดความ เข้มแข็ง เพื่อให้ผู้นำทำงานได้อย่างคล่องตัวบนพื้นฐานของการเป็นผู้นำที่มีความรู้ความเข้าใจงานพัฒนาพัฒนาในมิติต่าง ๆ ภายใต้การเสริมสร้างศักยภาพ 3 ด้านคือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านสติปัญญา (จินดาภา ลีนิวา, อัจฉราภัทร เขมอัครเจตต์, และ เบญจวรรณ เบญจกรณ์, 2564, น. 36) โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดด้านการพัฒนาของ อัจฉรา สโรบล (2553, น. 42) โดยได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า การพัฒนาชุมชน

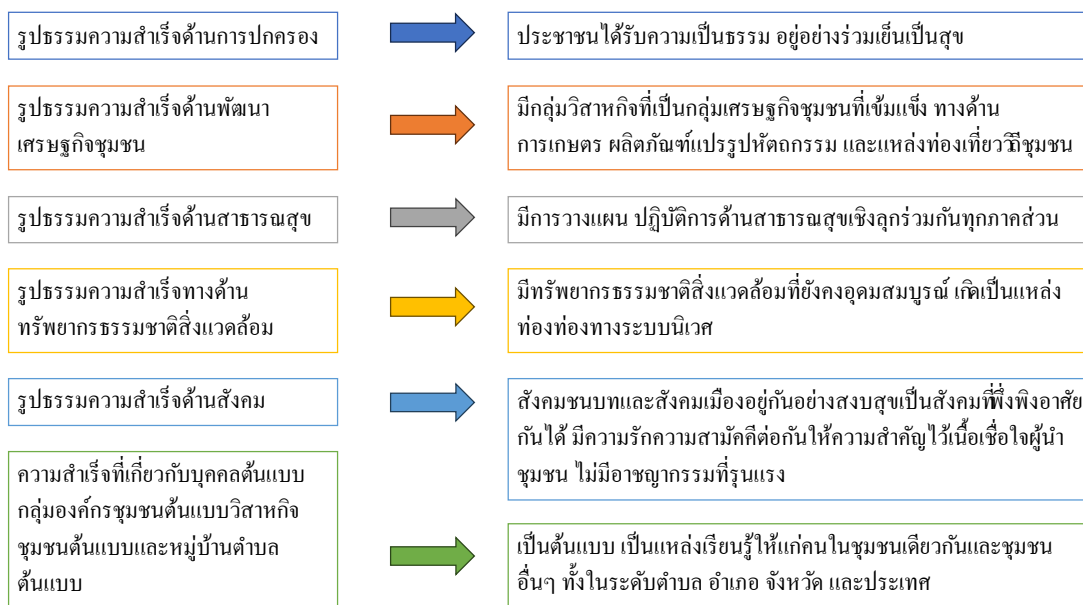

เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีतिकอบคลุมการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆของสังคมชุมชนในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ศาสนา เทคโนโลยี บรรทัดฐาน ค่านิยม กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ทางสังคมชุมชน โดยผลของการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนของผู้ใหญ่บ้านกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบลร่วมกับผู้นำในภาคส่วนอื่น ๆ จนเกิดรูปธรรมความสำเร็จได้นั้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐบาลที่อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในหลายหลายแผนที่มีมุ่งเน้นและส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมตัวกันทำกิจกรรมโครงการเพื่อประโยชน์ของชุมชนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจร

รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันชุมชนที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง การสนับสนุนการค้นหาลักษณะที่โดดเด่นของแต่ละชุมชน การสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมคิดและร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการขยายผลและการพัฒนาศักยภาพคนสามวัย สนับสนุนการผลิตและบริหารชุมชน ให้มีมูลค่าเพิ่มเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผ่านผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมให้เกิดสิทธิชุมชนการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของชุมชนอย่างมีคุณค่า สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการสำคัญเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงการสร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชน รูปแบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (พงศสวัสดิ์ ราชจันทร์, 2563, น. 107)

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปธรรมความสำเร็จเชิงพัฒนาที่เกิดจากผลเชิงพฤติกรรมการแสดงออกทางการปกครอง การบริหารจัดการ และการพัฒนาชุมชน ในเขตพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า มีรูปธรรมความสำเร็จอยู่ 6 ด้าน ได้แก่ รูปธรรมความสำเร็จด้านการปกครอง รูปธรรมความสำเร็จด้านพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน รูปธรรมความสำเร็จด้านสาธารณสุข รูปธรรมความสำเร็จทางด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รูปธรรมความสำเร็จด้านสังคม และความสำเร็จที่เกี่ยวกับบุคคลต้นแบบ กลุ่มองค์กรชุมชนต้นแบบ วิสาหกิจชุมชนต้นแบบ และหมู่บ้านตำบลต้นแบบ ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1. รูปธรรมความสำเร็จเชิงพัฒนาที่เกิดขึ้นจากผลเชิงพฤติกรรมและการแสดงออกทางการปกครอง การบริหารจัดการ และการพัฒนาชุมชน

7. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถหาข้อเสนอของการวิจัยที่ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 รัฐบาลควรมีนโยบายและยุทธศาสตร์ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้นำท้องถิ่นในด้านการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นก้าวไปสู่การเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของผู้นำตามสถานการณ์ทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

1.2 ผู้นำท้องถิ่นควรมีการบริหารจัดการให้เกิดชมรมสมาคมในระดับตำบล ความเข้มแข็งมีเอกภาพมีศักยภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีรูปธรรมความสำเร็จ

1.3 ผู้นำท้องที่ควรพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆที่ยังมีไม่มากเพียงพอ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฝึกอบรมสัมมนาการศึกษาดูงานการเข้ารับการศึกษาในสถาบันการศึกษาการศึกษาด้วยตนเองและเรียนรู้จากผู้นำท้องที่รุ่นพี่ผู้ที่มีประสบการณ์

1.4 ผู้นำท้องที่ควรสร้างผลงานต้นแบบในเชิงการพัฒนาในหมู่บ้านในกลุ่มของตนเองให้สังคมได้รับรู้ในวงกว้าง อีกทั้งผลที่ผู้นำท้องที่สร้างขึ้นมาด้วยพลังความความคิดและการลงมือปฏิบัติจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้นำเองชุมชนและสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับศักยภาพของผู้นำท้องที่ให้ครอบคลุมในระดับจังหวัด ระดับภาค หรือในระดับประเทศเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ที่กว้างขวางมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องที่แบบเฉพาะเจาะจงด้านใดด้านหนึ่งที่เห็นว่าเป็นปัญหาต่อการทำงานของผู้นำท้องที่ในวงกว้างครอบคลุมทั่วประเทศ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพของผู้นำโดยแยกตามกลุ่ม ได้แก่ ศักยภาพของกำนันศักยภาพของผู้ใหญ่บ้านศักยภาพของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านศักยภาพของสารวัตรกำนัน และศักยภาพของแพทย์ประจำตำบล

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง สำนักบริหารการปกครองท้องที่. (2560). *การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.
- กฤษณ์ วรรณโร. (2563). *บทบาทการปกครองท้องที่ในปัจจุบัน : การศึกษาความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- จินดาภา ลีนิวา, อัจฉราภัทร เขมอัครเจตต์, และ เบญจวรรณ เบญจกรณ์. (2564). คุณลักษณะ
ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารของผู้นำชุมชนท้องถิ่น กรณีศึกษา : เทศบาล
ตำบล นางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย. *HRD Journal*, 12(2), 41-57.
- เจริญ รุ่งแสงจันทร์, และ ประณต นันท์ยุกุล. (2560). การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
กำนันและผู้ใหญ่บ้านของจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*,
7(3), 237-248.
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. (2563). ศักยภาพ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านใน
ปัจจุบัน. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 6(4), 101-105.
- วาสนา สามเมือง. (2559). ผู้นำท้องถิ่นกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษา ในเขตพื้นที่
อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยแม่โจ้,
เชียงใหม่.
- ศุภิสรา ธารประเสริฐ. (2563). ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร, สกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ร่างยุทธศาสตร์ชาติ
ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). สืบค้นจาก https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2018/08/file_32600e26a233b3fc9c88e48300c10334.pdf
- สุริยา สุภาเดช. (2555). พัฒนาการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะสถาบันทางการเมือง ตั้งแต่ปี
พ.ศ.2535-2553. สืบค้นจาก
https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/CMU.res.2012.280
- อัจฉรา สโรบล. (2553). กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโครงการพัฒนา (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.